

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА В УМОВАХ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ НА ПРИКЛАДІ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Анотація. Визначаються основні напрямки вдосконалення розвитку промислового виробництва в умовах фінансово-економічної кризи.

Ключові слова: кризові процеси, світова економіка, бюджет, суб'єкт підприємницької діяльності, агропромисловий комплекс.

I. Вступ. Вінницька область існує на перетині осей різних систем координат, і тому необхідно розглядати усі фінансово-економічні процеси в декількох вимірах.

Сьогодні перед областю стоять очевидні виклики зовнішнього характеру. Це:

1. Глобальний вплив фінансової кризи на світову економіку, і нашої держави у тому числі;
2. Відсутність прогнозованого курсу національної валюти та невідзначеність банківської кредитної політики;
3. Іпотечна криза та обвал на ринках будівництва;
4. Стрімке зростання цін на газ та енергоносії та відповідно інфляції витрат.

II. Постановка задачі. Ці позиції, втім, набувають особливого національного забарвлення на фоні внутрішніх ризиків:

1. Посилення диспропорцій в розвитку територій;
 2. Обмеженості власних інвестиційних ресурсів для модернізації виробництва;
 3. Загострення тенденції до скорочення зайнятості населення, а особливо на селі;
 4. Зростання питомої ваги неофіційного сектору економіки.
- Не варто списувати з рахунків і посилення міжрегіональної конкуренції.

III. Результати. Що стосується аналізу блоку економічних питань, то необхідно відмітити, що загальний обсяг прямих іноземних інвестицій в Вінницьку область на 1 січня 2009 року становив понад 160 млн. дол.

Найбільш привабливою для іноземного інвестування залишилась харчова промисловість.

Тенденція позитивної динаміки збільшення обсягів промислового виробництва зберігалась протягом останніх трьох років і 11 місяців

2008 року.

Але загальнодержавна тенденція скорочення обсягів промислового виробництва внаслідок відомих фінансово-економічних причин не обминула Вінницьку область. Уперше за останні 4 роки в області не вдалось утримати позитивну динаміку.

По Україні відбулось зниження обсягів промислового виробництва на 3,1%. У Вінницькій області – на рівні 0,7% (рис.1).

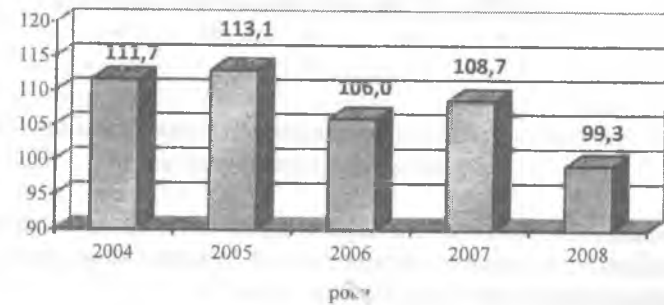

Рис.1. Темпи зростання промислового виробництва у Вінницькій області (%)

Негативний вплив фінансово-економічної кризи позначився на роботі підприємств добувної, легкої галузей промисловості, виробництва будівельних матеріалів, металообробки та машинобудування.

Банки перестали кредитувати реальний сектор економіки, а власні кошти підприємств виявилися «замороженими» на банківських рахунках. Різко зменшилися обсяги реалізації продукції, разом з тим внаслідок дестабілізації на валютному ринку збільшилась ціна на сировину. Тому керівництво деяких підприємств пішло на скорочення, а згодом і припинення виробництва.

Проблеми реального сектору виникли паралельно з кризовими процесами у банківській сфері. Адже загальний рівень ділової та інвестиційної активності відображають обсяги кредитування економіки.

Криза кардинально змінила умови діяльності для малого та середнього бізнесу. Разом з тим, саме підприємці давали 20% надходжень до бюджету (рис.2).

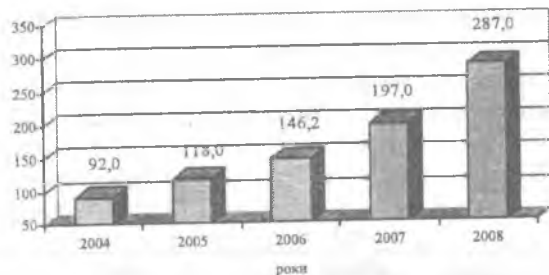

Рис.2. Податкові надходження до місцевих бюджетів від суб'єктів малого підприємництва (млн.грн.)

Необхідно відзначити, що характерною ознакою економічного розвитку області за останні чотири роки є щорічне зростання кількості суб'єктів підприємницької діяльності (рис.3).

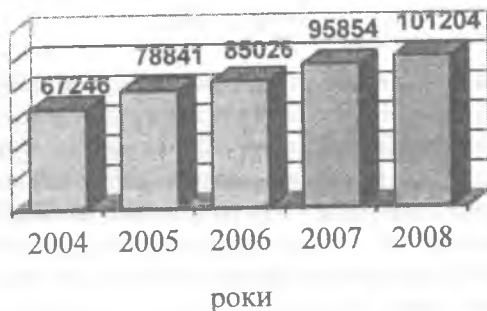

Рис.3. Кількість діючих суб'єктів малого підприємництва у Вінницькій області 2004-2008 рр.(одиниці)

В 2008 році за рахунок лише малого підприємництва в області створено понад 15 тис. нових робочих місць.

Вінницька область залишається і лідером серед інших регіонів з фінансової підтримки підприємництва за рахунок обласного бюджету. За останні роки на ці цілі було спрямовано майже 5 млн. грн. Як спільний

результат влади і бізнесу – 100 інвестиційних бізнес-проектів, 800 робочих місць та збільшення обсягів виробництва на 500 млн. грн.

В умовах кризи кожен регіон повинен чітко усвідомити, на що робити ставку, які переваги виявляться продуктивними. У Вінницькій області це – добре розвинене сільське господарство, яке незважаючи на свою ризикованість у зв'язку із залежністю від погодних умов і консервативністю введення господарства, залишатиметься стратегічною галуззю економіки.

Саме аграрному сектору Вінницька область завдячує найбільшому проривові 2008 року: у цьому році вінницькі хлібороби зібрали найбільший за всю історію області валовий збір зернових – біля 3,4 млн. тонн, або майже по 2 тонни на душу населення, що відповідає рівню найрозвиненіших країн світу. Паралельно з високим валом отримано високі параметри врожайності культур.

Водночас такий високий результат оголив слабкі місця сільського господарства. А саме:

1. Недостатня кількість зернозбиральної техніки, через що область втрачає вирощений урожай. 90 % зернозбиральної техніки працюють більше 10-и років, а 80% їх – застарілі моделі. Хоча варто відзначити: в цілому в 2008 році сільгоспідприємства закупили нової техніки в півтора рази більше ніж за 2007 рік.

2. Дефіцит потужностей для зберігання вирощеного врожаю.

Тому в найближчій перспективі передбачено будівництво 11 елеваторів, в т.ч. в 2009 році – трьох зерноскладів потужністю біля 100 тис. тонн.

3. Загальносвітові тенденції на зовнішньому та недостатній розвиток внутрішнього ринку сільськогосподарської продукції.

Незбалансованість попиту і пропозиції сільськогосподарської продукції призвела до ускладнення цінової ситуації на окремих продовольчих ринках. Впродовж 2008 року середньо-реалізаційні ціни тільки на пшеницю знизилися на 20 %, соняшник – на 50 %.

Одним із шляхів вирішення даної проблеми є розвиток внутрішнього ринку споживання, насамперед галузі тваринництва.

Виходячи з цього, основними пріоритетами на 2009 рік в агропромисловому комплексі Вінницької області повинні стати:

Перше, розвиток зовнішніх та внутрішніх ринків сільськогосподарської продукції. При валовому виробництві зерна 3,4 млн. тонн область має дефіцит попиту зерна на ринку близько 1 млн. тонн.

Друге, - системна робота щодо реалізації інвестиційних проектів в АПК в цілому й, зокрема, у тваринництві.

Наша економіка потребуватиме вагомої підтримки і фактором її

зміцнення виступить реалізація нових інвестиційних проектів. Таким чином буде надано обертів і будівельній промисловості, стабілізується ситуація на ринку праці та буде забезпечено збільшення надходжень до бюджету.

Великі надії на активізацію промислового виробництва в області покладаються на масштабне будівництво потужного сільськогосподарського переробного комплексу в Ладижині, основною спеціалізацією якого буде виробництво м'яса курей-бройлерів. Інвестор ВАТ «Миронівський хлібопродукт» (торгова марка «Наша Ряба») планує вкласти в проект понад 1 млрд. дол. Планова потужність комплексу – 400 тис. тон м'яса на рік, комбікормового заводу – 1,5 млн. тон продукції на рік, олійно-екстракційного заводу – 1,5 тис. тон соняшникової олії на добу.

Імпульс промислового розвитку надасть запланована реалізація і таких потужних проектів, як:

- будівництво нового виробничого комплексу «Вінницької кондитерської фабрики» у Вінницькому районі (вартість проекту в межах 17 млн. дол., кількість робочих місць – 2500 чел.);

- розширення виробництва та будівництво мережі молокоприймальних пунктів на молокопереробному заводі «Люстдорф» (вартість проекту 15 млн. дол. кількість робочих місць – 25);

- будівництво заводу з виробництва біоетанолу компанією ТОВ «Бестінвест-Енерго» (на базі Бабинського цукрового заводу) (вартість проекту 80 млн. дол. кількість робочих місць – 80);

- будівництво нової лінії з випуску щеченевої продукції на ТОВ «Гранітний кар'єр» у Жмеринському районі (вартість проекту 7,7 млн. дол. кількість робочих місць – 35).

Сформована у світі ситуація відкриває можливості для регіонів, що володіють ресурсами сільськогосподарських земель. Резерви високо-класних орних угідь та інтенсивне сільське господарство можуть дозволити Україні стати «хлібними Еміратами». І у Вінницькій області є всі шанси з великою вигодою скористатися історичним випадком в контексті світової продовольчої кризи.

IV. Висновки. Опираючись на результати аналізу розвитку виробництва в Вінницькій області можна зробити висновок, що пріоритетами розвитку області в умовах фінансово-економічної кризи є:

1. конкурентоздатний агропромисловий комплекс як стабілізуючий фактор регіональної економіки в умовах фінансової кризи;
2. звернення оптимізації структури посівних площ;
3. розвиток зовнішніх ринків продукції;
4. створення великотоварних високотехнологічних тваринницьких

комплексів з орієнтацією на стандарти СOT;

5. реалізація проектів по будівництву елеваторів;
6. модернізація машинно-тракторного парку сільськогосподарських підприємств;
7. вирішення питань бюджетної підтримки галузі за рахунок державних і обласних програм.

На такому фінансово-економічному фоні вигідно відрізнятимуться регіони, які зуміли підняти свій інвестиційний потенціал за останні роки, не збільшивши при цьому ризику.

В соціальній сфері до пріоритетів відносяться:

1. Підвищення рівня середньомісячної заробітної плати на 25% на протязі 2009 року.
2. Збереження робочих місць через підтримку ефективно господарюючих роботодавців;
3. Розробка програми спрямованої на вирішення проблем сільсько-го безробіття.

4. Створення нових робочих місць

5. Широке використання можливостей охоплення незайнятого населення оплачуваними громадськими роботами.

Фінансово-економічна криза впливає на всі, без винятку, сфери суспільного життя. І найскладніші наслідки світової кризи – соціальні: зниження ділової активності веде до падіння рівня зайнятості й добробуту людей, зростання безробіття, зниження платоспроможності, скорочення надходжень до бюджетів усіх рівнів. Як ніколи сьогодні Україні потрібна проактивна економічна політика.

Необхідно відмітити, що Вінницька область стала однією з перших де була створена антикризова рада. В області продовжується ретельне вивчення негативних наслідків фінансово-економічного розбалансування, формується алгоритм його подолання та максимально можливе попередження.

Література

1. Запотоchnий І.В., Захарченко В.І. Державне регулювання регіональної економіки. –Харків: Одісей. - 2003. –592с.
2. Кристенсен К.М., Рейнор М.Е. Решение проблемы инноваций в бизнесе. Как создать растущий бизнес и успешно поддерживать его рост / Пер. с англ. – М.: Пина Бизнес Букс. – 2004. – 290 с.